

Gyűjtő: BALATINCZ CSILLA
KONPÓTI ERZSÉBET
STADLER KATALIN

Gyűjtés ideje: 1981.

TART: KÉPESLAP SOMOGYBÓL

19 lap, 1 rajz, 2 melléklet

Földrajzi mutató: SOMOGY MEGYE

Szakmutató: XXVIII,
XIX, A

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRMAJUS

ÁTVETVE AZ EGYS. LTK. 4454-es TETELE ALÓL

Baletinecz Csilla, Kompóti E., Stadler Katalin: Képesleírás Somogyból/Sz. feh.

A Bevezetésben Somogy országot jelezve egy térképkel teszik szemléletesebbé a tájat/bár meg kell jegyezni, hogy a mai járáshatároknak nem megfelelő feltüntetéssel, hiszen azóta már összevont járások vannak/. Némi vázlatos képet igyekezzenek rajzolni a táj földrajzi, növényzeti, domborzati-geológiai viszonyainak néhány soros érintése által.

Somogy és a néprajz/rövid áttekintés/ c. fejezetben tett megállapítások nem mindenben helytállóak/többen foglalkoztak és foglalkoznak Somogy néprajzi értékeinek tudományos értékelésével-mind a múltban, mind a jelenben, csak a kislányok nem jól ismerik a szakirodalmat/csak a vázlatosság kedvéért: Szendrey testvérek, Lukó Gábor, Jankó János, Gönczi F. Manga János, Kénézy Judit, Király Lajos, éppen a tájnyelvi szempontokból/

A "buzsák híres város... a szögéd jirös város, Tápéval határos kezdetű népies műdal analógiára keletkezett, ritkán alkalmazott mondás még Buzsákon is/aminek semmi történeti alapja nincs etimológiai szempontból/.

A buzsaíki tájházatk valóban nagy gonddal igyekeztek rekonstruálni, és múzeumunk dolgozói is segítettek berendezésénél, de egyáltalán nem az képviseli a régi archaikus népi építészeti legszebb emlékeit. Az idegenforgalmi szempontokat is szolgáló tájház leírása-egyébként-jó.

Nyelvjárási szótár c. fejezet:

A paszitos kosárban nemcsak ebédet vittekk a mezőre. A csanak nem csupán csontból készült/leginkább fa ivó-merítő-pohár/. A legtöbb használati eszköz népnyelvi elnevezését helyes magarázattal adják a gyűjtők.

A buzsaíki himzés:

A három technikáról sokan írtak/nem is mindenben egyértelműen/. Érdemes lenne még kutatni a századforduló előtti gyapjúszálas himzéssel készült ingvállakat, szűrőket, hátha előkerül az Öregek ládái-jából. A bécsi piros ilyesmire neve a rátétes/Varjaskéren ma is vannak szép példányai/. Az úrihimzés lecsapódásaként megjelenő bosszorkányos a legújabb keletű a faluban, igen munkaiégényes; igazi formái azok, ahol az ornamentika mellett az alap/héttér/ is egyszínűen van kivarvva. E katykaringó nem ennek a technikának a fője legzetessége/vészánál kezdődött inkább/. -Hár, hogy a motívum-rajzokat nem eredeti színben adják a lányok a 12. oldalon!

Melléklet/Lakodalmi köszöntők, népdalok/ c. rész:

A lakodalmi rigmusok jók, bár több adatközlőtől még a több változatot is lehet gyűjteni, hiszen ezek szinte az egész megyében, sőt: az országban is majdnem azonos időben terjedtek el, részben régi népkönyvek nyomtatás révén, vagy azok alapján szerkesztett kézírásos füzetek által, s éppen ezért igen sok a rokonvonal köztük, bár itt-ott található jól kiegészítő változatok is. A különböző ételköszöntők is gyűjthetők még a faluban és a környéken/valamint a teljes lakodalom leírására is van még lehetőség. Különösen értékesek lennének a benne szereplő dramatikus játékok le-

írásai, továbbá az olyan érdekes-értékes szerepek leírására, mint pl. a "habardzsia" mókás-tréfás alakja stb.

Az népdalok e gazdag folklór-hagyománnyal rendelkező falunak a legújabb rétegéből való, alig nevezhetők népdaloknak. -- Sokkal szebb, régi stílusú anyagokat próbálnának előbányászni az öregek emlékezetéből.

Az un. "tót" anyagra épült legutóbbi tanulmányomban még közöltem /mind horvátul mind magyarul/ azokat a legősibb szakrális, apokrif imákat, valamint a Katekizmusi ének sok változatát, Kánai menyegző sok variánsát, amelyek szinte Buzsákon voltak még meg legnagyobb mennyiségben /L. Somogyi Múzeumok Közleményei 3. k. - Együd: Adatok a láncoversek számszimbolikájához c./.-E szakrális anyagokra eddig nemigen figyeltek oda még nagyhirű elődeink sem, s éppen ezért kell minél többet megmenteni, különösen a felülről valóknak. Ez a tudomány szempontjából nagyon fontos lenne, mert ezen anyagok hordozói lassan sirba viszik magukkal a több száz/sőt ezer/éves folklorisztikai értékeket. Érdemes azért is vizsgálni e téren, mert a magyar és horvát anyag során jó összevetési lehetőség kínálkozik a kutatás számára. --

"Egjegyzéseinkkel csak segíteni akartuk az érdeklődő tanulók további kutatómunkáját, s személyesen is szívesen látjuk őket, ha eljönnek érdeklődni Buzsák és környéke népeletének részletei felől.

A jó kezdeményezésüket érdemes támogatni és folytatniok.

Együd, 1964

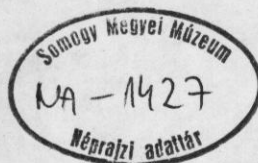
pályázat: 1981.

Kapitány

Som
2. pl.

4454

KÉPESLAP SOMOGYBÓL
néprajzi-nyelvjárási pályázat

Készítették: Balatincz Csilla
Kompóti Erzsébet
Stadler Katalin

IV. A. osztályos tanulók
saját gyűjtés alapján.

/Az anyagot a buzsáki Öregek
Napközi Otthonában és a buzsáki
Tájházban gyűjtötték./

Az iskola megnevezése, címe:

József Attila Gimnázium
Székesfehérvár, Jókai u. 20.

BEVEZETÉS

Somogyország-e Somogyország?

"Rengeteg Somogyság" - írja egyhelyütt Csokonai. S ma is sokan nevezik Somogyországnak hazánk Balatontól Drávaig nyúló déli megyéjét. Valóban ország hát Somogy? Nézzünk csak körül!

Néhol végelláthatatlan szántóföldekre borul az égbolt. Másé hol erdők borította dombokkal találkozunk. Kicsit arrébb apró falvak guggolnak a fák közt a művelt domboldalak lábánál. Itt-ott pedig hirtelen változik a táj: előbukkannak, majd hirtelen eltűnnek a buza- és kukoricatáblák, a répaföldek, a napraforgóval borított szántók, helyüket dombok, fák, facsoportok veszik át; váltakoznak egymással, néhol összeülekeznek, egymásba olvadnak.

A jól kiépített, kacsakaringós, dombok közt bujkáló somogyi utakat csaknem mindenütt nyár-, hárs- vagy akácfák kísérik. A többnyire nagy falvak, községek járdáira gömbfrizurás akácok árnyéka zuhan. A házak szépek, modernek, a kertekben szőlőlugasok, rózsabokrok diszlenek. Mindenütt szeretik a virágok királynőjét, de ennyit még sehol sem láttam, mint a somogyi falvakban.

Somogyország fővárosa Kaposvár. A város utcáin viszonylag kevés ember jár, s ugyanakkor sok a jármű. Lengyeltóti felől utazva ide, különös kontraszt fogad bennünket: az utca egyik oldalán régi, többnyire bontásra váró házak állodogálnak, velük szemben pedig meglepően szép emeletes épületek magasodnak. Köztük nyoma sincs az egyhanguságnak. A falak és az erkélyek színesek - nem sárgák! -, és különböző, ötletesnél ötletesebb minták díszítik őket.

Azt hiszem, Somogy nagyságával - kb. 6000 km² -, szép tájával, változatos felszíni formáival, kedves fővárosával rászolgált az ország elnevezésére.

SOMOGY ÉS A NÉPRAJZ

Rövid áttekintés

Somogy megye néprajzi szempontból kétségkívül érdekes terület. Bár - véleményem szerint - néprajzi vonatkozásai ma már nehezen tárhatók fel.

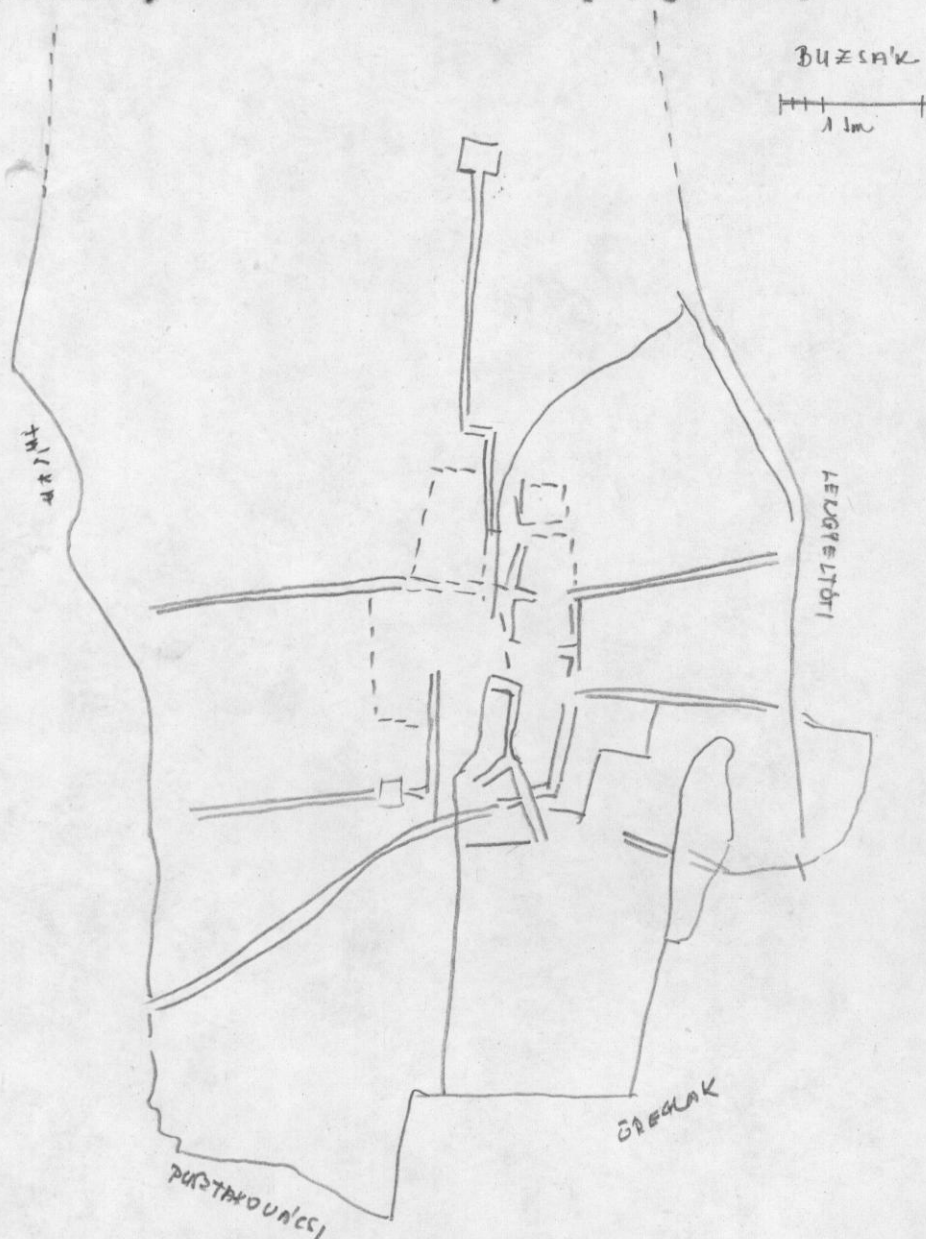
Sajnos a megyének nincs népviselete annak ellenére, hogy itt található a himzéséről híres - és joggal híres - Buzsák. Kevesen foglalkoztak eddig - a megyei könyvtár anyagát vizsgálva - a megyében igen jellegzetesen elterjedt ragadványnevekkel, és szinte senki a hagyományörző öregekkel együtt kihalóban levő tájnyelvvel.

B U Z S Á K

Szánt az ökör, recece, zireg-zörög a járom,
Kemény a föld a Buzsáki határon,
Olyan kemény, még az eke se járja,
Minden lánynak, recece, szép a maga babája.

"Buzsák híres város, Táskával határos" - mondja a buzsáki emberek nótája, és bár Buzsák valóban "Táskával határos", nem annyira város, mint inkább falu nagyságu falu, templommal, hosszú utcákkal, modern iskolával, szép tájházzal.

Falu, még hozzá hírneves falu. Neve keletkezésének történetét népmonda őrzi. Népmonda, mely szerint Jézus Krisztus földön jártakor találkozott egy ide való gazdag emberrel, akinek sok lisztje volt, mégsem adott kenyeret Jézusnak. Ekkor Jézus megátkozta a falut, mondva, hogy ezután minden gazdag ember zsákjában bubánat teremjen. Ettől kezdve így emlegették a falut: "BU-ZSÁK".

A monda szerint innen a név. Ami pedig a hirt, a hírességet illeti? Azt meghozta Buszáknek a szép buzsáki himzés.

Régi parasztház Buzsákon

A buzsáki tájház őrzi a régi buzsáki parasztházak emlékét, hangulatát. A ház udvarán láthatók a szerszámok: a favilla, a fagereblye, a kaszatakaró, a járom és az isafa; a gémeskut és a favályu; valamint itt áll két galambduc és a ház előtt a köcsögfa. Az egyik köcsögön kis fehér kereszt: ez véd a boszorkányoktól, a megrontástól; ugynevezett boszorkányűző jel.

A lakóház hosszukás alakú. Zsalugáteres ablakában piros muskátlik nyílnak. A függönyök is pirosak. A lakás három részre oszlik: a tisztaszobára, a füstöskonyhára és a lakószobára. A ház agyagos padlóját gyakran felsikálták.

A tisztaszoba a lakás elülső részében helyezkedik el. Bejáratától jobbra található a két magasra vetett ágy, melyeket csak ünnepnapokon takartak le. Közöttük áll a sublót. Rajta feszületek, szentek apró szobrai, rózsafüzérek; mindezek a régen itt élt horvátok - és a mai lakosság - katolicizmusát bizonyítják a falon függő szentképekkel együtt. Jobboldalt a falnál látható még a zöld eszerépkálya is. Balra a sarokban kapott helyet egy faragott asztal ugyancsak faragott székekkel és sarokpaddal, az asztalon váza. Az ablak alatt - szemben a bejárattal - áll a tulipános láda, tetején a passzitós kosár. Középen a bölcső, körben a falakon a már említett szentképek - hisz a családok nem fényképeztették magukat -, a falióra és az ablak felett a tükör.

A ház középső részét foglalja el a füstöskonyha. Nevét nemcsak arról kapta, hogy itt füstölték ahust, hanem arról is, hogy ennek a helyiségnek nem volt kéménye. A füst az erre a célra hagyott nyíláson távozott, miközben befogta a mennyezetet és a falakat. Ebben a helyiségben sütöttek-főztek az asszonyok és itt készült a kenyér is. A füstöskonyha közepén helyezkedik el a szemeskálya, mellette a vízmelegítő katlan áll a fal mellett. Körben láthatók a különböző használati tárgyak: a pemet, a szénvonó, a sütőlapát, a dagasztóteknő; a kas, néhány korsó, a fából készült zsirosvendő és egy szakajtókosár morzsolt kukoricával. A falakon sőtartók, tepsik.

A ház harmadik helyisége a lakószoba, amely ma kiállítóterem.

NYELVTÁRSI SZÓTÁR

A ház berendezése, használati tárgyak

sublót = fiókos szekrény

sarokpad = a tisztaszobában,
az egyik sarokban elhelyez-
kedő pad ill. lóca

falitéka = polc, amelyen az
edényeket tartották

passzitós kosár = kosár, melyben
az ebédet vitték ki a mezőre

kas = korsó alakú, fonott, fede-
les edény; többnyire a száraz
babot tartották benne

vasláb = a nyílt tűz fölé helye-
zett eszköz, melyre a főzőedényt
tették

flaskó = palack

pintes = literes üveg

csanak = csontból készült ivópohár

Ház körüli munkák, használati eszközök

Kenyérsütés

szénvonó v. szénvonyó = fá-
ból készült, félkör alakú
nyeles eszköz; a parázs ki-
huzására használták

hosszu- v. dagasztóteknyő ill.
-teknyő = fából készült, a ke-
nyeret dagasztották benne;
más néven cigányteknyő. Ez
utóbbi elnevezését onnan kap-
ta, hogy cigányok vájták ki a
fatörzsből.

/csuma = a kukoricacsőről lehán-
tott levél/

pemet v. pemét = csumából készült,
gömb alakú nyeles eszköz, a ke-
mencét separték vele

beöntőlapát = sütőlapát /= falapát,
amellyel a kenyeret a kemencébe
tették/

kovászvonó = létra alakú, fából készült eszköz; a bedagasztott kenyér tetejére tették mielőtt letakarták volna

Ételek

prósza = kukoricalisztből készített sütemény

porosza v. puliszka = a kukoricalisztből készített omlós pogácsa

kukoricagerhegy v. -gürhöny = kukoricalisztből készített pogácsa

mácsik = kifőtt tészta

krumplis mácsik v. gránátmars = burgonyás tészta

keszőce v. korpaleves = ecetes, savanyu leves

pempő = pép, kisgyermeknek készített étel

Állattartás

járom = az ökrök befogásához használt eszköz

isafa = a lovak befogásához használt eszköz

csávás = moslék

szecska = összevágott másodvetésű takarmányból készített állateledel

ihász = juhász

szakajtó = kisebb-nagyobb főnött kosár, melyben a kiszaggatott kenyeret kelesztették

csacska v. hajtóka = párolt káposztával töltött, tekercs alakúra sütött tészta. /A ki-sodort metélni való tésztát megtöltötték párolt káposztával, összetekerték, mint a kulácsot, tekercs alakúra vágta és sütőben megsütötték./

gánica v. hajdina = sós vízben jól megfőzött, összetört burgonyából készül, liszt hozzáadásával. Tálaláskor hagymás zsirral öntözik meg.

belática v. édeskáposzta = kelkáposztafőzelék

Disznóvágás

szóma = szalma

pörzsölés = az állat szórának leptürkölése

svárkli = disznósajt

vadas = disznótor

Kisgyermekkel kapcsolatos szavak

gyerekágyas lepedő = a gyerekágy /bölcső/ elé helyezték, megrontás ellen

fásli = ezzel kötötték át a pólya helyett használt párnát

Szövés /a műveletek sorrendjében/

mocsola = kenderáztató

zuppa = a kender töréséhez használt eszköz

tilulás /tilolás/ = a pazdorja és a szál szétválasztása

pazdorja = a szál kiválasztása után marad vissza a kenderből

szála = a kenderből nyert vékonyabb fonál

kód = a kenderből nyert vastágabb fonál

gereben v. gerebeny = a fonál finomítására /fésülésére/ használt eszköz

gyaratás = gerebenezés

pálulás /pálolás/ = a fonál hamuslugban való áztatása

hamuslug = szitált hamu + forróvíz; a fonál ill. a vászon fehéritésére használták

póla = kis fateknó. A párnába kötött gyereket tették bele az asszonyok, és a fejükön vitték benne a gyereket a mezőre

pálós vete v. pálós sajtár = a hamuslugban való áztatáshoz használt edény

pálómosás = a hamuslugból kivett fonal /vászon/ mosása. Többnyire folyóvízen, leginkább télen léken keresztül gyakran.

lapocka v. lapicka = pálómosáshoz használt faeszköz, amellyel a ruhát verték

szűjőszék = szövőszék

áspálás = a fonal motringolása

felvetés = a fonal feltétele a szövőszékre

csunka = a szövőszék tartozéka; az orsót helyezték bele

szövő fonal = ma : gyöngyfonal

sima vászon = minta nélküli vászon

türet = lepedő készítésére használt végvászon

halottas lepedő = a szemfedél
elődje

cina v. vánkos héja = amibe a
tollat tették, ma: angin

liszter = fényes ruhaanyag

Ruhadarabok

stráf = ma: parasztcsipke

poceluca = fekete selyemből
készült főkötő

rékli = bluz

Lakodalom

csók = kézfogó

Aratás

rétosztás = parcellázás

pógár = gazdag paraszt

elmasinál = cséplőgéppel /ma-
sinával/ kicsépel

polyva = ami a kalászból a
csépelés /masinálás/ után
visszamarad

polyvalik = az a hely a masina
alatt, ahova a polyva kihul-
lik

kepe = 18 kévéből meghatározott
rend szerint összerakott ga-
bonacsomó

slingelés = a gomblyukvarráshoz
hasonló, de diszitó művelet.
Ugy végezték, hogy az anyagon
lyukat vágtak, és azt sűrűn
körbevarrták himzőfonallal.

rakott szoknya = ma: pliszéro-
zott szoknya

üng v. ümög = ing

kisvendégség = lagzi után való
vasárnap tartották

kepelik = a kévék között kima-
radó lyukak a kepe összeraká-
sakor

asztag = csépeletlen gabonából
rakott kisebb kazal

petrence = két rud, melyet a
szalma elhordásárahhasználtak

Egyéb

garabla = gereblye

kuta = néma

A BUZSÁKI HIMZÉS

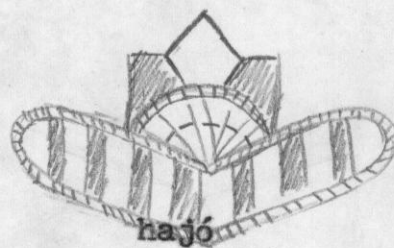
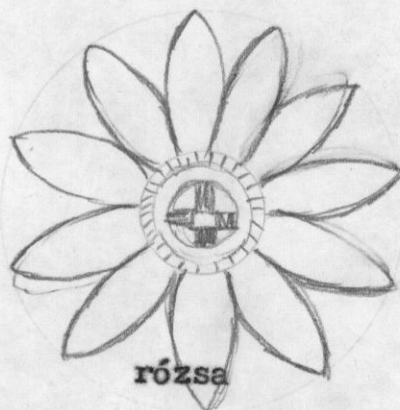
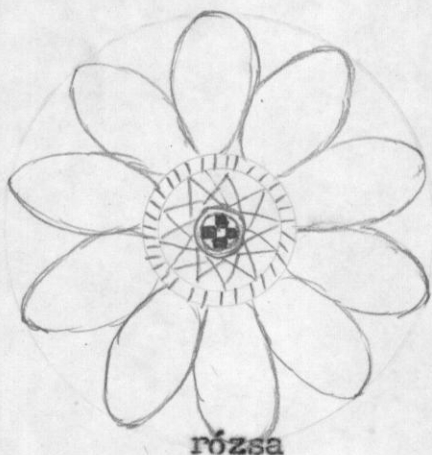
A buzsaí asszonyok aXXX. sz. elején /1902-1905/ kezdték eladásra készíteni a himzéseket. Az azóta híressé lett buzsaí himzés népi-iparművészeti jellegű. A két világháború közt vált ismertté háromféle fajtája: a "vézás", a "piros bécsi" és a sokszinű "boszorkányos".

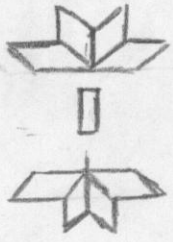
A "vézás" a század elején kék-piros, esetleg fekete-piros színű volt, ma már többféle - pl. sárga, zöld stb. - színnel készítik, ma is a régi mértánias elemek felhasználásával; előrajzolás nélkül, szálszámolással.

A "piros bécsi" /becka cickana/ eleinte fehér kartonból készült, piros rátéttel. A rátétek leginkább szarvas, galamb, páva, lóhere, vízfolyás alakúak. Napjainkban a fehér alapra már kék színű rátét is kerül.

A sok színnel készülő "boszorkányos" talán a legszebb buzsaí himzésfajta. Fő öltéseleme a Margit-öltés; eredetileg az uri himzések motívumaival készült.

Motívumai: a kisebb és nagyobb rózsza, a sziv alakú hajó, a loherlevél, a pogácsa, a csámpa, a katykaringó, a láncsor és néhány kiegészítő minta. E himzésfajta érdekessége, hogy soha nem előnyomással kerülnek a motívumok az anyagra, hanem mindig előrajzolásal.

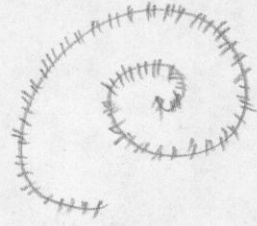

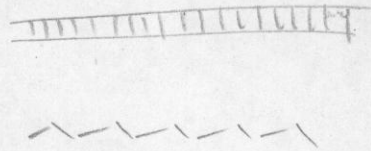
loherlevél

csámpa

katykaringó

kiegészítő motívumok

M E L L É K L E T

LAKODALMAS KÖSZÖNTŐK

NÉPDALOK

A köszöntőket Hosszu István mondta el.
A népdalokat Gyánis János énekelte.

Lakodalmás köszöntők

A köszöntőket, bucsuztató verseket az első vőfély mondja el a lakodalmakban.

A menyasszony bucsuztatása az esküvő, a templomba indulás előtt:

Halljunk szót, uraim!

Örömmel virradt fel reám e szent reggel,
Kedvvel üdvözlöm ártatlan szívemet.
De most a keblemet szorongás fogja el,
Mert a házasság útjára léptem fel.
Hosszu az én utam, amelyre indulok,
Jóistenem, azért tehozzád fordulok.
Tőled buzgó szívvel kegyelmet esdeklek,
Mer' áldást és békét csak tőled nyerhetek.
De azért kérlek, ne hagyj el e nehéz sorsomban,
Szent fiaddal együtt állj mellettem nyomban.
Mert ma változik meg életemnek utja,
Holtig öröme vagy örökös bura.
Azért, jóistenem, ne hagyj el, légy velem,
Bocsásd meg ellened elkövetett vétkem,
Add, hogy boldog legyen az én házasságom,
Minden ösvényemben te légy a vezérem!
Szívemből szeretett, kedves jó szüleim,
És kik jelen vagytok, rokonaim, testvéreim.
Kisérjétek ti is az Isten házába,
A mindenhatónak szentelt templomába,
Kérjétek az Istent, értem imádkozva,
Hogy bő áldását adja szent házasságunkra!
Jó leánybarátaim, ha felétek fordulok,
Ha rátok nézek, szinte megújulok.
Ezért csak szívemből busulok,
Mert szeretetekből másra indulok.

Árva lány bucsuztatása:

A násznagy uraknak kérem engedelmét,
Az itten lévőknék csendes békességét.
Először dicsérjük az Ur Jézus nevét,
Aggyik az égből szerencsés jó estét!
Alázatos szívvél e hajlékba jöttem,
Melynek árnyékában nőttem, nevelődtem,
Leányi életemet, kedvemet töltöttem,
De most benne mégis szomoruvá lettem.
Leányi életemnek elértem fájását,
Akarom mondani: szívem bucsuzását.
Szomorú menyasszony, ki ismeri szived,
Bucsuszótot most nem is vár tetőled.
Én álltam melléd, és megfogtam kezédet,
Azért álltam melléd, hogy én szóljak helyetted.
.... bucsuzó szavam, hullanak könnyeim,
Tőletek válok el, kedves jó szüleim.
Hatalmas Uristen, világ teremtője,
Tekints most ezen kegyes jó szülőkre!
Elsőbbben is hozzád szólok édesapám,
Nézd meg, könnyektől hogy borul el orcám.
Mielőtt atyai házadból kilépek,
Tőled bocsánatot kérek.
Bocsánatot kérek, mert megbántottalak,
Jóságodér^s megszorítottalak.
Kedves édesapám, feledd el ezeket,
A Jóisten áldjon meg ezekér^s tégedet.
Hát tehozzád mit szóljak, kedves édesanyám,
Aki a temetőben már régen elhervadtál?
Köszönöm, hogy kiskoromban neveltél,
Hogyha megtehetem, a sirodát rendezém.
Kedves édesanyám, tudom, ha most élnél,
Sok boldog napokat velünk eltöltenél.
De mivel a halál téged tőlünk elválasztott,
S neked a temetőben nyughelyet állított,
Kedves édesanyám, elbucsuzok tőled,
Adjon azJóisten neked békességet.

Hát tehozzád mit szóljak, jó nevelőanyám,
Aki engem ugyszerettél, mind az édesanyám?
Jóra tanítottál, a rossztól féltettél,
Most engem szárnyamraeeggodtél.
Kedves édesanyám, mielőtt indulok,
Könnyes szemekkel a kebledre borulok.
Bocsánatot esdeklek, mert megbántottalak,
Jóságodért sokszor szomorítottalak.
Jó nevelőanyám, bocsásd meg ezeket,
Elmegyek, a Jóisten legyen teveled.
Kedves testvéreim, most hozzátok fordulok,
Mielőtt ezuttal tőletek elválok.
A Jóisten áldását kérem a fejetekre,
Mint bőven nőtt harmat száll a földre.
Végtére vegye föl lelketek a Mennyben,
Hogy legyen részetek az örök életben.
Jó leánytársaim, ki eddig voltatok,
Könnyes szemekkel most körülöttem álltok.
Szép koszoruktól én már most elválok,
A Jóistentől nektek minden jót kívánok.
Álljatok elében, ti híres legények,
Akik személyemet mindig szemléltétek.
S nekem mindig oly szépen beszéltetek,
De mindhiába, mert nem lettem titek.
Az itten lakozóknak kívánok jó kedvet, mulatást,
Adjon az én Uram szerencsés Jóccakát.
/Éljen!/

A menyasszony megérkezik a vőlegényes házhoz:

.....

.....

Nagy fáradásunk nem esett hiába,
Mert egy drága kincset hoztunk ebben a hajlékba,
Ime itt áll előttünk az édes menyasszony, velünk megérkezett,
Tessenek örömszülők fogni vele kezét.
/Éljen!/

Vacsora előtt:

Dicsérettel legyen telve ez a hajlék,
Legyünk csendességben, hogy beszédem hallják!
Szomorúság, bánat most mitőlünk távozzék,
Aki nem tud semmit, most tőlem tanulják!
Uraim, az asztal meg legyen terítve,
Tányér, kanál, villa, kés el legyen készítve.
Jönnék majd az étkek most mindjárt sorjában,
Ez a sok vendég ne legyen itt hiában.
De hogy az étel az asztalon megüljön,
Fölmelegítése dologba kerüljön.
Tessenek, uraim, helyre telepedni,
Nálunk a gyomrát nem rontja meg senki.
/Éljen!/

Érdemes vendégek, nem üresen jöttem,
Étkekkel tele az a ragyogó két kezem.
De mielőtt hozzányulnának a tálhoz,
Buzgó imát mondjanak az Urnak!
De hogy én itten hosszan ne papujjak,
A forró tálból sebeket ne kapjak,
Vegyők el kezemből ezt a forró tálát,
Melyet már kezeim tovább nem állhatnak.

.....

.....

Most már ne tántorogjon előttem senki,
Mert aznyakát leforrázom neki.
Itt tehát a leves, mit adott a jó hus,
Azért itt senki szíve ne legyen bus,
Nosza muzsikusok, szóljon hát a vigdus,
Ezzel dicsértessék az Urjézus Krisztus.

Menyasszonytánc előtt:

Ime itt áll előttünk az édes menyasszony,
Hogy menyecskefejjel először mulasson,
Mindenkinek egy táncot juttasson,
Az ajándékból új cipőt varrasson,
De arra mindenki vigyázzon,
Hogy a cipő sarkát el ne tiporgyák,
Mert azt drágáér' varrták,
Azért töljék meg pengővel a markát!
Addig menjenek tízesér', százaser',
A táncot majd én kezdem, a többi még ráér;
Huzd meg, cigány, az új házaspárér'!

N é p d a l o k

Ember, ember, meg tudsz verni,
De szép szoknyát nem tudsz venni,
Szép asszonynak szép ruha köll,
Sok agyerek, sok kenyér köll.

Bemegyek a kávéházban,
Rávágok az orgonára,
Orgonáról orgonára,
Asszony, pakujj föl az ágyra.

/Felmentem én/ Budapestre szombat este,
Utánam kiáltott egy menyecske,
Hozzak neki Pestről, pesti patikából,
Gyomorerősítőt aggyufagyárból.

Mire odaértem, elfelejttem,
Patikáros legényt arra kértem,
Adjon nekem olyan orvosságot,
Mitől kilenc kislány megbabázott.

Kocsmárosné, van-e bora a pincében?
Hozzon ide tiz liter bort az icében!
Ha berugok, fogjon fel a két karjára,
Lánya mellé fektessen a diványára!

